کیمیابارانکردنی هەڵەبجە پەڵەی شەرمەزارییە بە نێوچەوانی ڕژێمی بەعسەوە

چالاکییەکانی یادی 13 ساڵەی هەڵەبشیما لە دەرەوەی وڵات

پ/ سوید

بۆ یاد کردنەوەی ساڵڕۆژی کارەساتی کیمیابارانی هەڵەبجەی شەهید لە 1988/3/16 ، خۆ سازدانی خەڵکانی کوردستان لە هەندەران گەرمترو چالاکتر دەبێ ، دوو مانگ زیاترە ڕێکخراوی حزبی شیوعی کوردستان لە سویسراو ئەڵمانیاو سوید خۆیان و ڕێکخراوەکانی حزبە کوردستانییەکانی سەرجەم بەشەکانی کوردستان و کەسایەتی و ڕێکخراوە کۆمەڵایەتییەکان ڕایانگەیاندووە کە لە (بین) لەبەردەم پەرلەماندا ، لە ئەڵمانیا لە (بەرلین) لە پێش پەرلەماندا ، لە شاری مالمۆی خوارووی سوید گشت کۆمەڵە کوردییەکان پێکەوە خۆ پیشاندانیان ڕاگەیاندووە ، لە ئوستراڵیا لە (سیدنی) ، لە هۆڵەندە زۆربەی ڕێکخراوە سیاسەییەکانی کوردستان پێکەوە لە شاری (لاهای) و (ئۆسلۆی) پایتەختی نەرویج و لە (کۆبنهاگن)ی دانیمارك و لە ڤیەنای پایتەختی نەمساو لە ستۆکهۆڵمی پایتەختی سوید و لە دوو شاری ناوەڕاستی سوید و لە لەندەن (دوو ڕاگەیاندنی خۆیان کە نوێنەری حزبی شیوعی کوردستان لە بەریتانیا پێی گەیاندووین لە گەڵ ئەم دەقەدایە) .. لە گەڵ چەندان جێگاو شاری ئەم وڵاتانەدا.. لە گەڵ جەماوەری شاری هەڵەبجەی شەهید و برینەکانیان و ، هاوارەکانیاندا ، بۆ پشتیوانی لە خواستە ڕەواکانیان ، ڕاد ەوەستن ، ماتەمی دەگرن ، دروشمەکان بە زمانەکانی ئەو وڵاتانە بەرز ڕادەگرن ، هاواریان گەرم و بەرزە بە ڕووی دەسەڵاتدارانی نارەوای ئەم جیهان و سەردەمەدا ، کە بۆچ پاش 13 ساڵیش هێشتا تاوانبارانی گەورەی ڕژێمی بەغدا کیمیابارانکارانی هەڵەبجەی شەهید و دەیان جێگەی تری کوردستان ، هەڵگیرسێنەرانی شەڕی ڕەگەزپەرستانەی دەیان ساڵەی ناوخۆی کوردستان و عێراق و شەڕی عێراق- ئێران و کوێت بۆچ نادەنە دادگایەکی تایبەتی ، داوای بڕیاری مەحکوم کردن لە دەزگا جیهانییەکانی بەرپرسیار دەکەن ، شەرمەزار کردن و بەرپرسیار کردنی دەوڵەت و کۆمپانیاکانی ئەڵمانی و هوڵەندی و..هتد کە زۆربەی ئەو چەکە قەدەغە کراوانەیان بۆ قازانجی خۆیان بە ڕژێمی دیکتاتۆری و شۆڤێنی بەغدا دابوو ، قەرەبووی شاری هەڵەبجەی شەهید و شوێنەکانی تری کوردستان بخرێتە ئەستۆیان ، دەوڵەتانی بەرپرسیار وەك ئەڵمانیا بڕیاری داوای لێبوردن لە گەلی کوردستان و خەڵکی هەڵەبجەی شەهید و بریندارەکانیان و شەهیدەکانیان ڕابگەیەنن ، ڕۆژی 3/16 بکرێتە ڕۆژێکی جیهانی بۆ خەبات دژ بە چەکی کیمیاوی بەکارهێنان.. هتد.

بەڵێ.. جەماوەری خۆڕاگری شاری هەڵەبجەی تێکۆشەر لەو زام و زووخاوە مێژووییەدا بێکەس نەبووەو نییە ، جەماوەری خەڵکی کوردستان لە هەندەران لە گەڵیاندان و پشتیوانی داواکانیان دەکەن کە دەیان جار ڕایانگەیاندووە بە گوێی دەزگا جیهانییەکان و ، دەزگاکانی ناوخۆیی کوردستاندا. پەرلەمانی کوردستان بڕیاری خۆی بە ژمارەی (37) لە ڕۆژی 1992/11/21دا ڕاگەیاند (کە ئەو کات هەردوو سەرکردایەتی و لیستی هەردوو حزبی گەورەی کوردستان پێکەوەبوون و ڕایانگەیاند..) بەوەی ڕۆژی شەهید و ماتەمینی لە هەرێمدا ڕۆژی 3/16 بێت. واتا پەرلەمانی کوردستان و هەردوو ئیدارەو حکومەتی هەردوو ناوچە کە بە کردارو ڕەفتاری ساڵانە و ڕۆژانە ، چاوەڕێی بەجێهێنانی ئەرکەکانیان لێدەکرێ بەرامبەر بە کیمیاباران کراوەکانی هەڵەبجە و شارەکە و تۆمارکردنی ناوی شەهیدان و ڕاگەیاندنی بە گوێی جیهاندا و پەیکەری لایەق و گۆڕستانی شیاو و خەمخواردن لە ئاستی ڕووداوەکەدا ، چونکە کارەساتی هەڵەبشیما کێشەی گەلی کوردستان بەسەر زۆر دەزگای جیهانی و ویژدانی مرۆڤایەتیدا سەپاندو ، بزاڤە ڕەواکەی نەتەوەکەمان گەیاندە زۆربەی دەزگا نێودەوڵەتییەکان.

لەلایەکی ترەوە هەندێك لە پەرلەمانتارەکانی حزبەکانی چەپ و سەوز و سەنتەر و حزبەکانی سۆسیال دیموکرات و گەل لە سوید ، لە ئەڵمانیاش هەندێکیان لە جێگای تریشدا دەنگیان بەرزە بۆ پشتیوانی کردن لە پارێزگاری کردنی خەڵکی کوردستانی عێراق لە دەست درێژییەکانی ڕژێمی بەغدا و چاوەڕێ دەکرێت لە پەرلەمانی ئەڵمانیادا بڕیارێك لە 3/16دا ڕابگەیەنرێت لەسەر هەڵەبجەی شەهید. لە پەرلەمانی سویددا 24- 3/28 چاوەڕێی بڕیارێك دەکرێ بۆ دیفاع لە کوردستانی عێراق ، بۆ دیفاع لە کوردستان و مافی مرۆڤ و کورد لە تورکیا ، لە پەرلەمانی ئەورووپاوە چاوەڕێ دەکرێت بڕیارێك ڕابگەیەنرێ ، لە پەرلەمانی ئێرانەوە 144 ئەندام بۆ یادی هەڵەبشیما داوای سزادانی تاوانباران و بەجێهێنانی قەرەبوو کردنەوەکانی ڕاگەیەندراوە.

لەلایەکی ترەوە بانگەوازەکەی ئەو 82 کەسایەتییە خۆڕاگرو تێکۆشەرەی شاری هەڵەبشیما کە ئاراستەی پەرلەمانی ئەورووپاو دەزگاکانی مافی مرۆڤی جیهانی و پەرلەمان و حکومەتەکان و حزبەکانی ئەو وڵاتانەیان کردووە ، یان ئەو بانگەوازەیان کە ئاراستەی برا کوردەکان و هێزە سیاسی و ڕێکخراوە کۆمەڵایەتییەکان و.. هتد ، کوردستانی و عێراقی و مرۆڤ دۆستان لە دەرەوەی وڵات کردووە.. لە گەڵ گەیشتنیدا بە زمانەکانی ئەڵمانی و سویدی و کوردی و عەرەبی و.. گەیەندراوەتە جێگاکانی ناوبراو و هەندێك لە پەرلەمانتارەکان و.. هتد ، درێژەی هەیە کە لە خۆپیشاندانەکانیشدا بڵاوبکرێتەوە.. (مخابن درەنگ ئەو بانگەوازە گرنگەیان گەیشت..)

بەڵام جگە لەوەی لە دەرەوەی وڵات دەکرێت کە پلە و کاریگەریی خۆی هەیە ، ڕەوایە هێشتا کەمەو زۆرتری دەوێت بکرێت بۆ ئەنفالەکان و هەڵەبجەی شەهید بۆ مافی ژێر پێ نراوی گەل و نیشتمانەکەمان.. هتد ، بەڵام هەنگاوی شیاویش چاوەڕێ دەکرێت لە دەزگاکانی ئەنجومەنی پەرلەمان و لە ئەنجومەنی وەزیرانی هەردوو ناوچەکە بۆ بە پیرەوە چوونی خواستەکانی هەڵەبجەی شەهید و ڕاگەیاندنی بڕیاری پێویست بۆ ڕۆح کردن بە بەر ئەو بڕیارەی پێشووی 1992دا.

بەرز ڕاگرتنی 10 ساڵەی ڕاپەڕین لە دەروازەی ڕاپەڕین بەردەوامە

لە درێژەی چالاکییەکانی حزبمان لە سنووری کۆمیتەی ئازادی، ڕۆژانی 10و 11و 3/13 چەندین چالاکی جۆراو جۆر لە ڕانیەی دەروازەی ڕاپەڕین ئەنجام دران، بۆ تیشک خستنە سەر ئەو چالاکییانە ئەم ڕاپۆرتەمان ئامادە کردووە.

ئا/ سۆران ئەحمەد – ڕانیە

کۆڕێک بۆ هاوڕێ شەپۆل فەتحی کەریم

ڕۆژی 2001/3/10 لە یادی دەیەمین ساڵڕۆژی ڕاپەڕینە شکۆدارەکەی گەلەکەمان لیژنەی سەرپەرشتی ڤیستیڤاڵی یادی ڕاپەڕین هەڵسا بە سازدانی کۆڕێك بۆ بەڕێز هاوڕێ شەپۆل فەتحی کەریم ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حزبی شیوعی کوردستان و بەرپرسی کۆمیتەی ئازادی لەژێر ناونیشانی (ڕاپەڕین ئەزموونێکی دەوڵەمەندی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی گەلی کوردستان بوو).

پاش دەقیقەیەك وەستان بۆ گیانی پاکی شەهیدان ، هاوڕێ شەپۆل سەرەتا بە کورتی باسی لە مێژووی ڕاپەڕینەکانی گەلی کورد کرد لە سەدەکانی پێشوودا ، پاشان بە تێرو تەسەلی باسی لە ڕاپەڕینی ساڵی 1991 کرد و هۆکارە دەرەکی و ناوەکییەکانی و خۆسازدانی بەرەی کوردستانی و ڕۆڵی جەماوەرو حزبی شیکردەوەو ، تەئکیدی لەسەر ئاشتبوونەوەی نیشتمانی کرد بۆ پاراستنی ئەزموونی هەرێمی کوردستان.. شایانی باسە جەماوەرێکی زۆر ئامادەی کۆڕەکە بوون ، لە پاشانیشدا وەڵامی گشت پرسیارەکانی ئامادەبووانی دایەوەو کۆڕەکەش لەلایەن (هەمزە سەرحان)ەوە بەڕێوە برا.

کۆڕێکی شیعر خوێندنەوە

لە درێژەی ڤیستیڤاڵی یادی ڕاپەڕین.. کۆمیتەی ئازادی حزبی شیوعی کوردستان ڕۆژی 2001/3/11 کۆڕێکی شیعر خوێندنەوەی سازدا بۆ شاعیران (سارا فەقێ خدر ، شەپۆل فەتحی کەریم ، هەمزە گولانی ، بەکر ئالەیی ، ئەحمەد مستەفا ، ئاراس حسێن ، صدیق عەلی) لە هۆڵی کۆمیتەی ئازادی ، کۆڕەکە بە چەند ساتێك وەستان بە ئارامی بۆ ڕێزلێنان لە گیانی پاکی شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کوردستان دەستی پێکرد ، پاشان هەریەك لەشاعیران بە وشە ناسکەکانیان لە گەڵ ئیقاعی مۆسیقادا ئێوارەی دەڤەرەکەیان ڕازاندەوەو ڕاپەڕینیان پیرۆز کرد ، کۆڕەکەش لەلایەن سۆران ئەحمەد بەڕێوە براو خەڵکێکی زۆری شیعر دۆست ئامادەی کۆڕەکە بوون.

پێشانگایەکی وێنەی فۆتۆگرافی بۆ شەهیدان و پێشمەرگە دێرینەکان

ڕۆژی 2001/3/13 لە هۆڵی کۆمیتەی ئازادی لە درێژەی چالاکییەکانی یادی ڕاپەڕیندا ڕاگەیاندنی کۆمیتەی ئازادی هەڵسا بە کردنەوەی پێشانگایەکی (وێنەی فۆتۆگراف)ی شەهیدان و پێشمەرگە دێرینەکان بە ئامادەبوونی هاوڕێ شەپۆل فەتحی کەریم بەرپرسی کۆمیتەی ئازادی و ئیبراهیم میران بەڕێوەبەری لقی شەهیدانی ڕاپەڕین و نوێنەری لایەنە سیاسییەکان و ڕێکخراوە پیشەیی و جەماوەرییەکان و ئامادەبوونێکی زۆر بەتایبەتی بە ئامادەبوونی کەس و کارو بنەماڵەی شەهیدان ، شریتی پێشانگاکە لەلایەن هاوڕێ زرارە سوور ئەندامی کۆمیتەی ئازادی و بەرپرسی کاروباری شەهیدان کرایەوە ، پاشان ئامادەبووان سەرنج و تێبینییەکانی خۆیان سەبارەت بە پێشانگاکە نووسی.

داواکارییەکانی خەڵکی هەڵەبجە

1- بڕی پارەی تەرخان کراو لە بڕیاری 986 لە 5% بۆ هەڵەبجە و ناوچەکانی تەرخان بکرێت.

2- (3000) خانوو لە ڕێگای قەراری 986 لە هابیتات داخل بکرێت چونکە ئێستا (300) خانوو داخل کراوە.

3 - قیرتاو یان کۆنکرێت کردنی ئەو کۆڵان و جادانەی کە پێویستی بە ئاوو ئاوەڕۆ نییە لە هەنگاوی یەکەمدا ئەوەی ئەبێت دوای چاك کردنی ئاوو ئاوەڕۆکەی قیرتاو یان کۆنکرێت بکرێت.

4- دروست کردنی پردێکی گەورە لەسەر چەمی سیروان کە ناوچەکانی شەمیران و تاوگۆزی ببەستێتەوە بە هەڵەبجەوە.

5- دروست کردنی گەراجێکی یەکگرتوو لە گەڵ ناوچەیەکی پیشەسازی.

6 -پرۆژەی ئاوی هەڵەبجە ناوچەکانی لە چەمی سیروان کە لە فەیزی (8)دا بۆی داوا کراوە.

7 - کردنەوەی دوا ناوەندی کشتوکاڵ- کردنەوەی بەشێك یان چەند بەشێك لە کۆلێژی کشتوکاڵ.

8 - کردنەوەی پەیمانگای تەکنیکی - کردنەوەی بەشی ناوخۆیی.

9- دروست کردنی بەڕێوەبەرێتی پەروەردەی هەڵەبجە.

10- زیندوو کردنەوەی پرۆژەی (دوجەیلە) لە گەڵ پرۆژەی بەخێو کردنی مەڕو ماڵات و پەلەوەر کە یارمەتی دروست کردنی ئەم کارگانە ئەدات:

ا- کارگەی دۆشاوی تەماتە

ب- کارگەی شیرەمەنی

ج= کارگەی پەتاتە

د- کارگەی ڕستن و چنین

11-دانانی بەڕێوەبەرایەتییەك سەر بە وەزارەتی مرۆڤایەتی بە ناوی بەڕێوەبەرایەتی کیمیاباران.

12 - چاك کردنی ڕێگای سید صادق - هەڵەبجەو دووڕیانی زەڵم - بیارە - تەوێڵە.

13 - دابین کردنی گەلابە و شۆفڵ بۆ شارەوانی هەڵەبجە.

14 - ڕۆژی 3/16 بکرێت بە پشووی ڕەسمی هەموو ساڵێك. هەتا ئەو یادە هەر بە زیندوویی بمێنێتەوە.

15 - بڕینەوەی مووچەی مانگانە بۆ کەس و کاری شەهیدان.

16- دروست کردنی شورایەك لە دەوری (گۆڕستانی شەهیدانی هەڵەبجە).

کۆمەڵەی ژیانەوەی هەڵەبجە

تاوانی هەڵەبجەو ئەنفال دەخرێتە بەردەم دادگای نێودەوڵەتی

عەلی مەحموود*/ هۆڵەندا

ڕۆژی 3/16 لە یادی 13 ساڵەی کیمیابارانکردنی شاری هەڵەبجە لە لایەن ڕژێمی فاشستی عێراقەوە ، سەعات 12ی پێش نیوەڕۆ خۆپیشاندانێکی جەماوەری بە ئامادەبوونی نزیك بە 350 کەس لە کوردەکانی دانیشتووی هۆڵەندە ئەنجام درا ژمارەیەکیان کوردی پارچەکانی دیکەی کوردستان بوون و ژمارەیەك لە ئەندامانی ڕێکخراوە عێراقییەکانی هۆڵەندەی تێدابوو. خۆپیشاندەران دەیان پۆستەری قوربانییانی هەڵەبجەو لافیتەی ڕەشیان کە دروشمەکانی دژ بە چەك و چەکسازی و داوای دادگایی کردنی ڕژێمی فاشستی عێراقییان لەسەر نووسرابوو بەرزکردبووەوە. جەماوەری ئامادەبووش هەموو بە یەك دەنگ دروشمەکانی ڕووخانی ڕژێمی بەعس و دادگایی کردنی سەرانی ئەو ڕژێمەو سەربەخۆیی و ئازادی کوردستانیان بە یەك دەنگ دەوتەوە. کوردی چوارپارچەو برا عەرەبەکانی عێراق بەیەك دەنگ داوای دادگایی سەدام و ئازادی کوردستانیان دەکردو ، بە گەیشتنی خۆپیشاندەران بۆ بەردەم پەرلەمانی هۆڵەندە بەڕێز هاری ڤان بۆمەل نوێنەری پارتی سۆسیالست (SP) لە پەرلەمانی هۆڵەندە، کە یەکێکە لەو پارتانەیە لە نەخشەی سیاسی هۆڵەندەدا لەسەر چەپی توندڕەو دەژمێردرێ، هاتە دەرەوەو قسەی بۆ ئامادەبووان کرد. ئەوەی شایانی ئاماژە پێکردنە بەڕێزی پارساڵ لە سەردانی بۆ عێراقدا لە بەرامبەر دەسەڵاتدارانی عێراقدا داکۆکی لە مافەکانی گەلی کورد کردووەو پارتەکەشی دژ بە ئابلوقەی ئابوورییە لەسەر عێراق. بەڕێزی لە وتەیەکی زۆر کورتدا پشتگیری خۆی بۆ داخوازییەکانی جەماوەر ڕاگەیاندو ، داخوازەکانی خۆپیشاندەرانی لە نوێنەران وەرگرت، ئەوەی شایانی ئاماژە پێکردنە هەمان پارت لە گەڵ پارتی چەپی سەوز داکۆکیکەرانی سەرسەختی پەنابەرانن لەناو پەرلەمانی هۆڵەندە لە بەرامبەر بیری ڕاسیزمی پارتە ڕاستڕەوەکان.

پاشان خۆپیشاندەران سەعات 1.20 گەیشتنە بەردەم دادگای نێو دەوڵەتی کە لە هەمان ڕۆژدا لەسەر مێزەکانی کێشەی سنووری بەحرێن - قەتەر گفتوگۆیان لەسەر دەکرا ، بەم هۆیەوە خۆپیشاندانەکە سەرنجی بەشێك لە دەزگاکانی ڕاگەیاندنی بۆ خۆی ڕاکێشا.

بە دوایدا نوێنەرانی جەماوەر کە پێکهاتبوون لەبەڕێزان د.جەبار قادر، محموود موراد ، ئازاد میرانی ، حەمە شوان ڕەسوڵ چوونە نێو بارەگای دادگای نێو دەوڵەتی و لە گەڵ بەڕێز هندرێکس سکرتێری دادگای نێو دەوڵەتی دانیشتن و داخوازییەکانی جەماوەری خۆپیشاندەریان بە بەڕێزی گەیاند ئەویش لە وەڵامدا وتبووی ئاگام لە ئێش و ئازاری ئەم خەڵکە هەیەو شەریکی شعوریانم، پاشان هەمان نوێنەران لە ڕێگەی پۆلیسی هۆڵەندەوە بەرەو سەفارەتی ئەڵمانیا کەوتنە ڕێ و لە سەعات 1.55ی پاش نیوەڕۆ کۆتایی بە خۆپیشاندانەکە هات. ئەوەی شایانی ئاماژە پێکردنە ، داخوازییەکانی خۆپیشاندەران 144 ڕێکخراو پشتگیرییان کردبوو کەبریتی بوون لە:

55 ڕێکخراوی کوردی لە هۆڵەندە.. کوردی باشور

7 ڕێکخراوی کوردەکانی باکور ڕۆژهەڵات، باشوری بچوك

48 ڕێکخراوی کوردەکانی سوید

11 ڕێکخراوی کوردەکانی ئەڵمانیا

6 ڕێکخراوی کوردەکانی ئوستراڵیا

15 ڕێکخراوی عێراقی هۆڵەندە

2 ڕێکخراوی هۆڵەندی

هەرچەند زۆرێك لە ئامادەبوواز ئەندامی هیچ یەکێك لەو ڕێکخراوانە نەبوون و زۆرێکیان هیچ نوێنەرێکیان ئامادەی خۆپیشاندانەکە نەبوون (مەبەست ئەوانەی ناو هۆڵەندە).

داخوازییەکانی جەماوەر بەشێکیان ڕوو لە حکومەت و کۆمپانیا ئەڵمانییەکان بوون، بەهۆی ئەوەی چەکە کیمیاوییەکان زۆریان ئەڵمانی بوون، (لە گەڵ داخوازییەکانی جەماوەردا ناوی ئەو کۆمپانیایانە دراوە بە پەرلەمانی هۆڵەندی و دادگای نێو دەوڵەتی ئامادەکردنی کاروانی ئاشتی)

ئەم کێشەیە لە لایەن پارتی دیموکراتە سوسیالیستەکان لە پەرلەمانی ئەڵمانیا دا خرایە سەر مێزی گفتوگۆ و تیایدا پارتی ناوبراو پشتگیری لەوە کردبوو کە تاوانی هەڵەبجە بە جینۆساید بناسرێ و قەرەبووی زەرەرو زیانەکانی ڕزگاربووان بکرێ و شاری هەڵەبجە حکومەتی ئەڵمانیا دروستی بکاتەوە. ئەوەی شایانی باسە ئەم پارتە پاشماوەی پارتی کۆمۆنیستی ئەڵمانیای ڕۆژهەڵاتە.

هەرچی بەشەکەی دیکەی داخوازی جەماوەرە، دیاریکردنی تاوانەکانی ڕژێمە تا لە ڕێگەی ئەو تاوانانەوە ڕژێم بدرێتە دادگای نێو دەوڵەتی و تاوانبار بکرێت بە تاوانبارانی جەنگ. ئەم تاوانانەش خۆیان لە 8 خاڵدا دەبیننەوە بەکورتی بریتی بوون لە کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجە، کوشتن و بێ سەروشوێنکردنی 182 هەزار ئەنفالکراو، دەرکردنی فەیلییەکان و بێ سەرو شوێنکردنی 10 هەزاریان، بێ سەرو شوێنکردنی 8 هەزار بارزانی، درێژەدان بە سیاسەتی تەرحیل و تەعریب و تێکدانی ژینگەی کوردستان، دەستدرێژی بۆ سەر ئافرەتانی کوردو عێراقی لە زیندانەکان و تێکدانی ژینگە لە باشووری عێراق لە ڕێگەی وشك کردنی زۆنگاوەکان.

*ئەندامی کۆمیتەی ئامادەکەری خۆپیشاندانەکە

یاداشتنامە

بۆ/ ڕێکخراوی لێبوردنی نێودەوڵەتی
بۆ/ پەرلەمانی ئەورووپا

بەڕێزان پاش تێپەڕبوونی (13) ساڵ بەسەر کیمیابارانی شاری هەڵەبجەدا لە کوردستانی عێراق کە لەلایەن ڕژێمی ڕەگەزپەرستی بەغداوە ئەو تاوانە گەورەیە بەرامبەر دانیشتوانی ئەم شارە ئەنجامدراو زیاتر لە (5) هەزار قوربانی منداڵ و ژن و پیرو لاو بە چەکی (کیمیاوی) قەدەغەکراو خنکێنران و تائێستاش دانیشتوانی ئەم شارە بە دەست ئاسەوارە ترسناکەکانییەوە دەناڵێنن و دووچاری چەندین نەخۆشی کوشندە بوون و شارەکەش بۆتە کەلاوەو تا ئێستا دەستی ئاوەدانی پێنەگەیشتووەو دانیشتوانەکەشی ئاوارەو سەرگەردان و دەربەدەربوون.

بۆیە داواکارین لە نێوەندە نێودەوڵەتییەکان کێشەکەمان بە ڕەسمی بناسرێ و تاوانباران بدرێنە دادگاو شارەکەمان بۆ پاکژو ئاوەدان بکەنەوەو قەرەبووی قوربانیانی ئەم کارەساتە بکرێتەوەو تەواوی بڕیارەکانی نەتەوە یەکگرتووەکان جێبەجێ بکرێ بۆ دامالینی ڕژێمی عێراق لەو چەکە کۆکوژیانە.

بە هیواو ئومێدی جێبەجێ کردنی داواکارییەکانمانین. لەگەڵ ڕێزماندا

بە ئیمزاو ناوی (82) کەسایەتی هەڵەبجەی شەهید